

Tekstiili kaubandus, jäätmed ja säästlik eluviis

Tekstiili- ja rõivatööstus on äärmiselt globaliseerunud. Programm annab ülevaate tekstiiliahelas toimuvast keskkonna koormamisest ning toob välja seosed meie endi tarbimisharjumustega. Lisaks probleemi väljatoomisele käsitletakse esmaseid samme võimalustest muuta väga lihtsalt oma elustiil keskkonnasäästlikumaks.

Sihtrühm: kõik vanuseastmed, programm on kohandata

Eesmärgid. Programmis osaleja:

- mõistab kui lihtne on tegelikult elada keskkonnasäästlikumalt
- mõistab jäätmete sorteerimise vajadust ja teab kuidas neid sorteerida
- teab tekstiili jäätmete taaskasutuse võimalusi.

Õpipädevused: loodusteaduste ja tehnoloogiate pädevus, enesemääratluspädevus, ettevõtlikkuspädevus

Seos õppekavaga:

PK Loodusõpetus I. aste: Inimese meeled ja avastamine.

PK Loodusõpetus II. aste: Loodusvarad; elukeskkond Eestis; keskkonnakaitse.

PK Loodusõpetus III. aste: Elus- ja eluta looduse seosed.

PK Geograafia: Kaardiõpetus.

Gümn Geograafia: Rahvastik ja majandus. Loodusvarade majandamine ja keskkonnaprobleemid.

Läbiv teema: Keskkond ja jätkusuutlik areng.

Meetodid: kaardistamine, viktoriin, positsioneerimine, sorteerimine, rühmatöö, prügilakülastamine või käelised tegevused.

Märksõnad: jäätmed, säästlik eluviis, kaubandus, keskkond

Aeg: **aastaringselt**

Kestus: **2,5-3 h**

Rühma suurus: **kuni 24 õpilast + 2 õpetajat**

Hind: **180.00 eurot/ 1 rühm**

Korruga on võimalik vastu võtta maksimaalselt 1 rühma.

Keel: eesti, vene

Tegevuste käik

- **Tekstiilitööstus.** Ülesanded kasumi ja vastutustunde vahel.
  - Alguses selgitatakse välja, millised on õpilaste isiklikud hoiakud seoses rõivaste ja tarbimisega. Ruumis on kaks posti. Õpilased on nende vahel kujuteldaval joonel, seejärel hakkavad nad vastavalt oma hoiakutele iga küsimuse järel kahe posti vahel positsioneerima. Näiteid küsimustest: Kui kaua kulub sul hommikul riiete valimiseks? Kui oluline on sinu jaoks tootemark? Kui sageli ostad uusi riideid? Kui paljusid riidesemeid sa oma kapist kannad? jne Lõpuks analüüsitakse tulemust.
  - Viktoriin teemal tekstiilitööstus: kasumi ja vastutustunde vahel. Õpilased moodustavad väikesed rühmad. Iga rühm saab "viktoriini" vastuste koopiad, kuid

vastused on läbisegi. Programmi juht loeb ette esimese küsimuse. Rühmad pakuvad oma vastuse. Esimesena õige vastuse andnud rühm saab punkti.

- Visualiseerimine maailmakaardil “Minu teksapükste maailmareis”. Teksapükste näiteid kasutades saavad õpilased ülevaate tootmise globaliseerumisest ja tutvuvad tootmise rahvusvaheliseks muutumise põhjustega.
- **Praktiline ülesanne.** Jäätmete sorteerimine.
  - Suurtes kastides või põrandal on hulk erinevaid jäätmeid (osa on mudelitena, nt tegeliku külmkapi asemel on mudel). Jäätmete lähedusse on asetatud erinevad alused, nn konteinerid: olmejäätmetele, pakendile, biolaginevatele jäätmetele, ohtlikud jäätmed, paber ja papp jne. Õpilased peavad nn jäätmed ära sorteerima. Lõpus vaadatakse ühiselt tulemus (nn konteinerid) üle. Kas kõik jäätmed läksid õigesse kohta. Arutatakse, milliste jäätmete üle oli kõige keerulisem otsustada.
- **Rühmatöö:** jäätmetekke vähendamise võimalused.
  - Õpilased jagatakse rühmadesse. Iga rühm saab loosi alusel äsja sorteeritud jäätme konteineri. Õpilased peavad rühmatööna kirja panema antud jäätmete vähendamise võimalused. Iga rühm esitab oma töö tulemused.
- **Uikala prügila küllastamine**
  - Uikala prügilas tutvustatakse õpilastele kuidas käib antud prügilas jäätmete sorteerimine ja ladustamine. Mis selle kõigega kaasneb.

Õppematerjalid ja vahendid:

- ✓ kontuurkaart
- ✓ maailmakaart
- ✓ viktoriini küsimused ja vastused
- ✓ pildid
- ✓ jäätmed ja sorteerimiskastid
- ✓ riidetükid, käärid, liim, niit, nõel ja muud vajalikud tarvikud taaskasutuse töötoa läbiviimiseks

Juhendajad:

Ingrid Kuligina on keskkonnahariduse ja õuesõppeprogramme loonud ja läbi viinud juba 2006 aastast, vahepeal Keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialistina. Ida-Virumaa Keskkonnahariduse Ümarlaura juhtrühma liikmena on ta alati kursis uusimate suundadega. 2011 nimetati ta maakonna aasta koolitajaks, aasta matkategelase tiitli on teeninud kolm korda. Ingrid koolitab ja koolitub pidevalt. Veel on ta nii kultuuri- kui loodusgiid, retkejuht, piirkonna turismiarendaja, Alutaguse Matkaklubi eestvedaja ning Eesti matkasportide edendaja.

Heldi Aia on keskkonnahariduse ja õuesõppeprogramme läbi viinud juba 2008. aastast. Ta on lastele loodust vahendanud nii Keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialistina kui Mäetaguse Põhikooli loodusainete õpetajana. Heldil on Tallinna Ülikoolist magistrakraad, kuid jätkab pidevalt enda täiendamist erinevatel koolitustel.

Gradislava Jušmanova on hariduselt geograaf, kuid on keskkonnahariduse ja õuesõppeprogramme läbi viinud juba üle tosina aasta. Ta ei puudu üheltki keskkonnahariduse konverentsilt. Gradislaval on suur kogemus matkaalaste laagrite, kokkutulekute ja võistluste korraldamisel ning aastaid koolitas ta matkaringides välja noori auhinnatud matkasportlasteks. Praegu veab ta Kohtla-Järvel mälumänguringi. Lisaks on Gradislava Ida-Virumaa looduse-, ajaloo-, kultuuri-, tööstuspärandi giid.

Aili Reiman on olnud loodusainete õpetaja lausa 16 aastat. Suurt kogemustepagasit on ta siiski pidevalt täiendanud. Oma loodusteaduste bakalaureusekraadile on ta hiljuti juurde läbinud uurimusliku õppe-, muutunud õpikäsitluse ja muutuva õpetaja, suhtlemise ja koostöö ning erivajadustega lastele keskendunud kursuseid. Aili on ka aktiivne liige Eesti Keskkonnahariduse Ühingu.